नास्येति अस्यआत्मविदःअतिवादाःनिंदावचनानिहृदयंनतापयंति अथवामयानाधीतंमयानहुतमित्यादिकमपि अस्यमनइतिपूर्वान्वयि श्रूयतेचनैनंकृताकृतेतपतइति एतꣳहवावनतपति किमहꣳसाधुनाक
रवं किमहंपापमकरवमितिच ब्राह्मीब्रह्मसंबंधिनीयंविद्याअस्मैपुरुषायलघु तांशीघ्रं तां प्रज्ञांयामधिकृत्यस्मरति प्रज्ञाप्रासादमारुह्यह्यशोच्यःशोचतोजनान् भूमिष्ठानिवशैलस्थःसर्वान्प्राज्ञोनुपश्यतीति तांप्रज्ञा
मृतंभराख्यांआदधीतसमर्पयेत् आत्मवित्सर्वविद्भवतीत्यर्थः तांकांयांप्रज्ञांधीराःध्यानवंतोनामनिश्चितंलभंतेनान्ये एतेनशोकमोहनिवृत्तिःसर्वज्ञत्वंचब्रह्मविद्याफलमुक्तंभवति यंनतापयंतितंविद्वदभिन्नंपरमेश्व
रंयोगिनःपश्यंति ॥ २४ ॥ एवमनेनप्रकारेणयःसर्वभूतेषुसद्रूपेणअनुस्यूतमात्मानंगुरूक्तिमनुपश्यतिध्यानेनसाक्षात्करोतिसःअन्यत्रदारादौअन्यत्रकर्मादौयुक्तेषुपुरुषांतरेषुसत्सुकिंशोचतिनैवशोचतिकिंतुतए
वशोचंतीत्यर्थः ॥२५॥ उदकंपीयतेस्मिन्नित्युदपानेकासारादौतृषार्त्तस्ययावताजलेनस्नानपानादिसिद्धिस्तावतैवसर्वेषुवेदेषुआत्मज्ञस्यध्यायिनइष्टसिद्धिः अतोग्रंथभारवहनंवृथैवकिंतुतदंतर्गतंस्वोपयुक्तंसा
रमात्रंगुरुवाक्याद्गृहीत्वायोगेनकृतकृत्योभवेदित्यर्थः ॥ २६ ॥ अंगुष्ठेति उपाधितोल्पपरिमाणोपिस्वतोमहात्माव्यापकःनदृश्यतेरूपादिहीनत्वात् अजोजन्मादिशून्यः दिवारात्रंचरतीतिचरः जगन्नियमने

नास्यातिवादाहृदयंतापयंतिनानधीतंनाहुतमग्निहोत्रं ॥ मनोब्राह्मीलघुतामादधीतप्रज्ञांचास्मैनामधीरालभंते ॥ योगिनस्तंप्रपश्यंतिभगवंतंस० ॥ २४ ॥
एवंयःसर्वभूतेषुआत्मानमनुपश्यति ॥ अन्यत्रान्यत्रयुक्तेषुकिंसशोचेत्ततःपरं ॥ २५ ॥ यथोदपानेमहतिसर्वतःसंप्लुतोदके ॥ **एवंसर्वेषुवेदेषुआत्मानमनुजान**
तः ॥ २६ ॥ अंगुष्ठमात्रःपुरुषोमहात्मानदृश्यतेसौहृदिसंनिविष्टः ॥ अजश्चरोदिवारात्रमतंद्रितश्चसतंमत्वाकविरास्तेप्रसन्नः ॥ २७ ॥ **अहमेवस्मृतोमातापिता**
पुत्रोस्म्यहंपुनः ॥ आत्माहमपिसर्वस्ययच्चनास्तियदस्तिच ॥ २८ ॥ पितामहोस्मिस्थविरःपितापुत्रश्चभारत ॥ ममैवयूयमात्मस्थानमेयूयंनवोवयं ॥ २९ ॥ आ
त्मैवस्थानंममजन्मचात्माओतप्रोतोहमजरप्रतिष्ठः ॥ अजश्चरोदिवारात्रमतंद्रितोहंमांविज्ञायकविरास्तेप्रसन्नः ॥ ३० ॥

नित्योद्युक्तइत्यर्थः सः अधिकारीतंआत्मानंमत्वाज्ञात्वा कविःक्रांतदर्शी आस्तेकर्मभ्यउपरतोभवतिकृतकृत्यत्वात् अतएवप्रसन्नःउपाधिकृतकालुष्यत्यागान्निर्मलः ॥ २७ ॥ अथेदानींब्रह्मविदात्मनोब्र
ह्मभावंवामदेववदपरोक्षीकुर्वन्स्वस्यसार्वात्म्यंस्तौति अहमेवेति नास्तिअतीतानागतं अस्तिवर्त्तमानं सर्वेषामंतरात्माचाहमेवास्मि ॥ २८ ॥ पितामहइति एवमात्मनिसर्वमारोप्यअपवदति नमेयूयंनवोवयमि
ति यद्यपिरज्ज्वामुरगआरोपितस्तथापितयोर्नकश्चित्संबंधोस्ति अधिष्ठानव्यतिरेकेणाध्यस्तस्यासत्त्वात् एवंप्रत्यगात्मजगतोरप्यसंबंधोद्रष्टव्यः ॥ २९ ॥ अहमेवमुमुक्षूणांज्ञेयइत्याह आत्मैवेति ममस्थानंअ
धिष्ठानंआत्मैव स्वेमहिम्निप्रतिष्ठितइतिश्रुतेः अतएवममजन्मजननहेतुरपिआत्मैव अजत्वादेवअहंकार्येओतःप्रोतश्चतिर्यगूर्ध्वंचपटेतंतवइवानुस्यूतोस्मि अजराअप्रच्युतस्वभावाप्रतिष्ठा अधिष्ठानत्वंयस्य
सतथा अजश्चरइतिपादोव्याख्यातः मांसर्वेषांभूतानामंतरात्मानंसर्वेश्वरंसर्वकर्तारंविज्ञायकविःप्रसन्नआस्ते ॥ ३० ॥

Digitized by Google